

Stage bij Stichting Samen Verder Putten

Naam leerling: Lars van Veluw

Klas: 3T1

Naam stagebegeleider: J.A.C. van Boeijen

Naam stageplek: Stichting Samen Verder Putten

Inleiding

Ik heb stage gelopen bij Stichting Samen Verder Putten. SSVP is een stichting die een brug tussen heden en verleden wil slaan en het oorlogs verleden wil over brengen aan de nieuwe generatie. Zo hebben ze een tuin gesticht om te verbinden, contacten te leggen en te onderhouden met Ladelund. Daar is een voormalig concentratiekamp in Duitsland, hier wonen ze herdenking bij zoals de razzia herdenking in Putten en willen ze de Puttense oorlogsgeschiedenis doorgeven.

Ik heb voor dit stage adres gekozen omdat ik zelf uit Putten kom en enorm geïnteresseerd ben in de 2^e wereldoorlog en de Puttense oorlogsgeschiedenis. Toen ik begon aan deze stage hoopte ik dat ik nog meer kennis zou op doen over de Puttense oorlogsgeschiedenis en het Poster Project en ik kan met zekerheid zeggen dat dat gelukt is.

Werkzaamheden

Uitwisseling Huissen en Putten

Mijn 1^e bezigheid was de uitwisseling tussen Huissen en Putten.

Wij werden uitgenodigd door Stichting Exodus in het Dominicanen klooster om meer te weten te komen over het bombardement dat daar op 2 oktober 1944 heeft plaats gevonden, precies de zelfde datum waarop de Puttense mannen zijn weggevoerd. Op 2 oktober is Huissen namelijk gebombardeerd, omdat op 1 oktober een

Brits verkenningsvliegtuig een aantal Duitse tanks had gespot. Later bleek dat op 2 oktober de Duitse tanks allang niet meer in Huissen waren met als resultaat een bloederig bombardement met 98 slachtoffers en een dorp in puin. Het dorp werd al snel onleefbaar met als gevolg een enorm “uittocht” van de dorpsbewoners. Na deze korte uitleg zijn we door Stichting Exodus rondgeleid door het dorp. De eerste stop was de begraafplaats waar een massagraf was voor de slachtoffers van het bombardement. Er is

voor een massagraf gekozen omdat er in die tijd simpelweg geen hout was dus geen kisten gemaakt konden worden.

Toen zijn we in de auto gestapt naar een ander klein monument, nabij een pontje, van nog een bombardement dat op 17 september 1944 plaatsvond.

Daarna vervolgden we onze weg, met een leger voertuig, naar Herdenkingskapel aan de Heuvel.

Op 17 augustus 1946 werd de veld-kapel gebouwd. De totstandkoming ervan was een initiatief van de toenmalige Bemmelse kapelaan Gijs van der Voort, die in 2003 is overleden. Tot eind zestiger jaren

vond jaarlijks uit Bemmel een processie naar de veld-kapel plaats. De kapel staat namelijk op een plaats waar hevig is gevochten. Na de evacuatie troffen de Bemmelnaren hier een luguber niemandsland aan, vol mijnevelden, kapotgeschoten tanks en kadavers van dieren. Duitse pantserdivisies en Engelse infanteristen vochten hier hun verbeterde oorlogsstrijd op vreemd grondgebied.

Van 26 september tot 4 oktober 1944 was De Heuvel een dodelijke hel, waar de grond rood gekleurd was van het bloed dat hier vloeide.

Toch is het gebiedje, een berg in het Betuwse platteland, eeuwenlang een symbool van leven geweest.

Niet veel verder op staat er een beeld van een Britse Sherman tank waar wij uiteraard ook een kijkje namen.

Al snel klimmen we de auto weer in om naar het volgende monument te gaan.

Namelijk monument 'De Vleugel'. De

Vleugel herinnert aan de intensieve vliegbewegingen en oorlogshandelingen in de regio Nijmegen, Over-Betuwe, Arnhem, ook wel "het Normandië van Nederland" genoemd. Het monument is op 14 maart 2014 onthuld. De nabijgelegen brug over de Linge heeft inmiddels de naam Guardsbrug gekregen en het pad waaraan de Vleugel staat heeft de formele naam Frontlijn Pad ontvangen. Na verschillende gesprekken bij De Vleugel werd het boek 'Vleugellam' overhandigd aan 2 bestuursleden. Als afsluiting werd er nog een groepsfoto gemaakt bij De Vleugel.

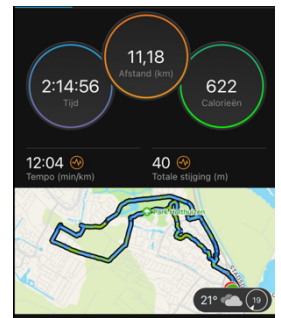
Daarna vervolgden we onze weg naar een kerkklok die de oorlog overleefde. Kerkklokken waren zeer geliefd bij de Duitse bezetter. Overal in Nederland werden kerkklokken uit torens getakeld om vervolgens omgesmolten te worden tot kogels en dergelijken. Wonder boven wonder overleefde deze kerkklok de oorlog wel. Van diezelfde kerkklok is nu een monument gemaakt. Na deze uitleg liepen we weer terug naar het Dominicanen klooster om door de burgemeester van Huissen ontvangen te worden. Na al deze bezoeken was er nog tijd voor een gezellig samen zijn in de kloostertuin.

De Exodus Wandeltocht

Mijn 2^e bezigheid was de Exodus Wandeltocht. Een kleine groep van SSVP leden heeft de Exodus Wandeltocht gelopen. Rond eind september 1944 was Operation Market Garden namelijk gestrand en in de herfst van 1944 gelastte de bezetter iedereen huis en haard te verlaten. Het riviertje de Linge vormde de frontlijn en in de wijde omtrek woedde bruut oorlogsgeweld. Velen wachtten een barre uittocht en staken onder bedreiging van granaatvuur de Rijn over. De vluchtelingen konden pas na de bevrijding, in de lente van 1945, huiswaarts keren. De Exodus

wandeltocht herinnert aan de kracht en vastberadenheid van de burgers die destijds gedwongen moesten vluchten. Ook is de tocht een ode aan alle burgers overal in de wereld, die op de vlucht zijn voor oorlogsgeweld. De tocht gaat langs verschillende locaties waar hard gevochten is. Na een kleine 10 km kwamen we weer aan in het centrum van Huissen en werden feestelijk onthaald door een optocht en fanfares. Toen kwamen we nog bekenden van Stichting Exodus tegen waar we mee aan de praat raakten. Al snel liep de dag tegen zijn eind aan en gingen we weer richting huis.

Mijn 3^e bezigheid was de Airborne Wandeltocht Deze herdenkingstocht in het kader van de Slag om Arnhem 1944 vindt ieder jaar plaats op de eerste zaterdag in september in Oosterbeek. De Airborne Wandeltocht is een eerbetoon aan de ruim 1.700 Britse en Poolse militairen die in de Slag

om Arnhem het leven lieten en begraven liggen op de Airborne Begraafplaats in Oosterbeek. De Airborne Wandeltocht wordt jaarlijks georganiseerd door de Politie Sportvereniging Renkum. Vroeg in de ochtend vertrok er wederom een klein clubje SSVP leden naar Oosterbeek om aan de Wandeltocht deel te nemen. We kwamen langs allemaal plekken waar tijdens Operatie Market Garden hard gevochten is bijvoorbeeld hotel Hartenstein, waar nu allemaal veteranen stonden om ons te begroeten. Na een lange 10 km wandelen (die achteraf 15 km bleek te zijn) kwamen we weer terug bij de finishlijn. We hebben onze medaille in ontvangst genomen, nog wat gedronken en toen zijn we weer terug naar de auto gefietst met een voldaan gevoel.

Fietstocht in Drie

Mijn 4^e bezigheid was een fietstocht in Drie. Op een middag ben ik met mijn stagebegeleider naar het bos gegaan om daar een fietstocht te maken. Vanaf Putten zijn we naar Drie gereden waar we naar even zoeken het paaltje van Jannes Born tegen kwamen. In de 2e wereldoorlog was er namelijk een verzetsgroep in Drie actief. Op 13 december 1944 werd de verzetsgroep helaas door de Duitse Sicherheitsdienst (de staatsinlichtingendienst van Nazi Duitsland)

overvallen. Één lid van de groep werd ter plekke doodgeschoten omdat hij probeerde te vluchten de rest werd opgepakt en gedeporteerd naar concentratiekampen of werd later gefusilleerd.

We vervolgden onze tocht naar het

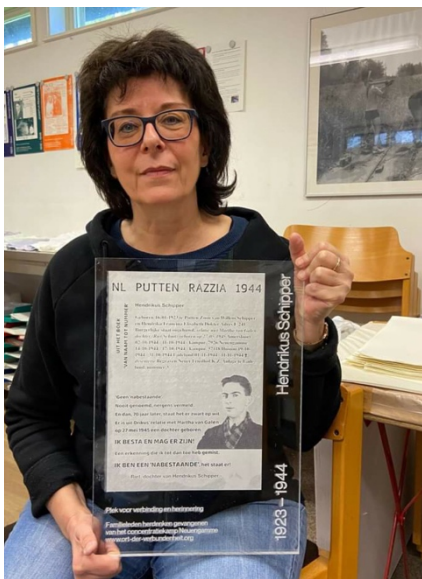
onderduikers hol in Drie waar van 1943 tot 1944 Engelse piloten en voortvluchtige landgenoten ondergedoken zaten. Nadat we uitvoerig de reconstructie

van het onderduikers hol hebben bewonderd kwamen we na enkele uren weer thuis aan.

Interview met Karin Versteeg over 'Het Poster Project'

Mijn 5^e en laatste bezigheid was een interview met Karin Versteeg over Het Poster Project. Karin ontwerpt namelijk posters voor nabestaanden van de razzia in Putten als ze dat zelf niet kunnen. Ze is in contact gekomen met SSVP door Pieter Dekker een vriend van de stichting en van haar. SSVP en Stichting Oktober 44 hebben Karin opdracht gegeven om posters te maken van mannen die naar Ladelund zijn afgevoerd. Ze laat weten dat er 17 nieuwe aanvragen voor een poster zijn, maar ze graag meer bekendheid wil voor de posters. In eerste instantie maakte ze een poster voor zichzelf maar dat is al snel veranderd naar ook andere mensen door heel

Nederland. Als ze nabestaanden heeft die een poster willen, gaat ze daar mee in gesprek om te horen wat er op de poster moet komen te staan en eventuele informatie. Daarnaast zoekt ze zelf ook heel veel informatie op over de betreffende persoon. Als ze het ontwerp klaar heeft stuurt ze ze naar een laser bedrijf die de ontwerpen op plexiglas lasert. Dan wordt het plexiglas beschilderd en onder een drukpers gelegd. Het drukken wordt meestal een week van tevoren gedaan en gebeurt in Neuengamme (voormalig concentratiekamp in

het noorden van Duitsland). Zelf woont ze niet in Putten, maar haar overgrootopa vroeger wel die is ook meegevoerd met de razzia. Toen hij terug kwam was er geen werk en is hij beeldhouder geworden en moest hij dus verhuizen uit Putten.

Als wij in zwijgen blijven steken,
Zal de geschiedenis verbleken.
Herdenken die niet zijn weergekeerd
Door hun namen uit te spreken.
Als je voor niemand meer mag heten,
Ben je echt dood voorgoed vergeten.

Ps 84:4

Zij gaan van kracht tot kracht steeds voort;

Elk hunner zal, in 't zalig oord

Van Sion, haast voor God verschijnen.

Let, HEER der legerscharen, let

Op mijn ootmoedig smEEKgebed;

Ai, laat mij niet van druk verkwijnen;

Leen mij een toegenegen oor,

O, Jacobs God, geef mij gehoor

Dit waren zoal mijn werkzaamheden. Ik heb met veel plezier bij SSVP gewerkt en veel nieuwe dingen geleerd over bijvoorbeeld het bombardement in Huissen en het Poster Project. Gelukkig liep alles vlekkeloos en waren er geen moeilijke opdrachten. Ik kan iedereen dit stage adres aanraden er heerst een gezellige sfeer en het is super leerzaam.

